

RODOLJUB.

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca ter stane za vse leto 80 kr., za pol leta 50 kr. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrste 8 kr. če se enkrat tiska; 12 kr. če se dvakrat, in 15 kr. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Mislimo po številkah.

V.

Predno pogledamo, kako živi meščanstvo, si moramo ogledati ono velikansko prikazen, katero zovemo stroj ali mašino. Ona je ves svet predrugačila; ona je ustvarila sedanja velikanska bogatstva malega števila ljudi in na drugi strani revščino velike množice ljudi. V nekaterih slojih človeške družbe vlada uprav grozna reva. Če so se prej dogajali duševni prevrati v zgornjih plasteh človeške družbe, če so izhajali iz bojov meščanov proti veleposestvu ter bogatstvu cerkve, spravila je mašina na noge najnižje plasti, namreč delavca, da rine iz bede in tmine navzgor k belemu dnevu. Delavec se bori zdaj ne več za druge, on neče več biti v boju imenovanih stanov samo žrtev, katera se je postreljala in pobila za korist drugih.

Mašina pa ni jedina prebudila teh nižjih plastij. Delavca in kmeta so spravile na višjo stopinjo iznajdbe tega stoletja, nauk o naravoslovju ter nauki o življenju človeštva. To je pomagalo pretrgati ono vrv, na kateri so ti stanovi viseli. Vse se je prevrglo; vse to, kar je veljalo kot stalno, kot „božji red“ v naravi, v življenju, v državi in sploh v človeški družbi, vse staro so učenjaki različnih posvetnih ved prejšnjega in zdajšnjega veka prerili in mej širše plasti je prišlo novo spoznanje sveta in vsega, kar je na njem. Ali iznajdba mašine stoji v tem prevratu človeškega delovanja in mišljenja v prvi vrsti.

Če govorimo o mašini, mislimo na vse iznajdbe novejših tehnik, na železnice, na fabrike, na telegraf, na telefon, na fonograf, na fotografijo itd. Leta 1830 vozil je prvi železniški vlak po angleški zemlji; l. 1838 prvi parobrod po neskončnem morju, l. 1844 prišel je prvi telegraf v službo človeka. A danes? Danes leži morebiti že $\frac{1}{4}$ milijonov kilometrov železniških prog na zemlji in moči lokomotive so tolike, kakor da bi vsak človek na svetu 12 dnij jedno konjsko moč imel na razpolaganje. Vsi oni, ki ste v Ameriki bili, veste, s kako hitrostjo se zdaj, vozi po morju in na kopnem, veste pa tudi, koliko moči je združene n. pr. v fužinskem kladvu, ki ga sopar, mašina, vzdiguje. Taka kladva obdeluje železo kakor testo. Z mašino se da že skoraj vse napraviti. Mašina trga volno, mašina zna prestiti in tkati in izdelati iz tkanin robo. Tudi časopis, ki ga dobiva zdaj vsak človek v roke, če zna brati, dela mašina in ga zloži ter ga vrže v košaro. Prej je mogel jeden delavec v jednom dnevu napraviti 50 srajčnih gumbov, zdaj jih napravi otrok pri mašini 20 tisoč na dan; prej je napravil jeden delavec na dan 1500 malih žebeljev, zdaj jih

napravi pri mašini 500 tisoč. Petdeset let je komaj, kar imamo mašine in že ni veliko dela najti, ki bi se z mašino ne dalo opraviti.

In dan za dnevom nove iznajdbe, nove mašine! Mej mašinami je nekak boj, katera bo močnejša. Nauki starih jezikov, za katere se v srednjih šolah toliko časa porabi, kar le stokajo, ko vidijo, kako naravoslovni nauki stare jezike v kot mečejo.

Dandanes živimo hitro. V 10 ali v 20 letih se v delu mašin vidi prevrat, se vidi napredek. Leta 1870 je jeden človek z mašino pri predenju storil toliko, kakor 200 rokodelskih tkalcev, leta 1894 pa že toliko, kakor 2000 takih rokodelcev. Pisatelj Hertzka računi, da imajo zdaj obstoječe mašine toliko moči, kakor pettisoč milijonov ljudi. Povsod se najde mašina; ona prevrta velike gore, ona vozi čez velike hribe, ona dela v mestih, na večjih kmetijah, povsod izpodriva človeško moč in pomaga človeku krotiti in pod svojo oblast spravljati naravo. Prej se je tresel človek pred naravo in njenimi skrivnimi močmi, hudiča je vohal povsod, kjer ni bil naravi kos, zdaj pa se ne straši zdvijanih valov morja, ne divjih voda na kopnem. Ti zlodjevi tehniki že mislijo na to, solnčne žarke na velikih strehah loviti ter jih združene vporabljeni za človeško delo. Kaj še vse pride? Bog zna!

Ali dosti hudega je mašina človeku storila. Vse bogatstvo sveta se kopiči v rokah istih, ki zamorejo mašine v delo postaviti, drugi človek in delavec pri mašinah pa mora stradati; gospodarji mašin držijo hud bič v rokah, bič gladu. Delavec v fabrikah danes lahko reče, da je dan in noč na mašino privezan, da je rob mašine. Pa ne samo ta delavec tarna, mašina je tisoč in tisoč rokodelcem delo odvezala, le malo je še rokodelcev, katerih se z mašino še ne premore. Zdaj se kupi po mašinah hitro na stotisoče napravljenih, na trg spravljenih reči, ki jih je človek prej od rokodelca kupiti moral, cenejše, na pol cenejše so zdaj take stvari; rokodelcem ne more več izhajati, mašina ga je strla.

In še na tem ni dosti. Nova mašina se znajde in tisoč in tisoč ročnih delavcev vrže ta mašina stran, brez dela so. Stotisoč je takih ljudi brez dela. Vzemimo še, da se je človeštvo v tem stoletju podvojilo in tako imamo sliko, kako to pride, da je toliko zemlje še neobdelane. Može, ki se z nauki številka pečajo in vse na svetu po številkah izraziti hočejo, pravijo, da so komaj 3 petinke rodovitne zemlje obdelane in da lahko še jedenkrat toliko ljudi na svetu živi, kakor jih je že zdaj. Tako tudi vidimo, kako pride, da so magacini fabrik polni sukna, obleke; toliko

milijonov ljudi pa le zmrzuje v capah, ali cajgastih oblačilih. Za ves svet delajo te fabrike, ves svet jim je velikanski trg in vender imajo še dosti blaga, ki jim preostaja. Zakaj vse to, ko bi vender vsi ljudje lahko ob toliko zemlje, tolikih fabrikah živeti mogli, dobro prehranjeni, dobro oblečeni, stanujoči v človeka vrednih prostorih? O tem pozneje!

Ivan Durak.

(Povest. Ruski spisal Lev Tolstoj.)

I.

V neki deželi je živel bogat kmet. Imel je tri sinove: Semjon — vojaka, Taras — debeluha in Ivan — norca ter mutasto hčer Malanjo. Vojak Semjon je šel v vojsko carju služiti, Taras — debeluh, v mesto k trgovcu, učiti se trgovstva, Ivan — norec pa je ostal s svojo mutasto sestro doma, da bi pomagal očetu polja obdelavati. Zaslужil si je Semjon — vojak premoženje, došel do visoke službe in se oženil s hčerjo nekega plemenitaša. Dohodki so mu bili veliki, posestvo precejšnje, pa vender ni mogel izhajati; kar je zaslužil mož, to je zapravila žena in denarja ni bilo nikoli pri hiši. Prišel je Semjon — vojak na svoje posestvo pobirati dohodke. Tedaj mu reče oskrbnik: Nimam od nikoder vzeti, mi nimamo živine, niti orodja, ne konj, ne krav, ne pluga, ne brane, treba je vse prej kupiti, potem bomo imeli tudi dohodke.

Tedaj se poda Semjon — vojak k očetu: Ti si bogat oče, pravi Semjon, a meni nisi ničesar dal. Daj mi tretjino tvojega imetja, da bom uravnal svojo gospodarstvo. Stari mu odgovori na to: Ti mi nisi pri hiši prav nič pomagal, čemu naj ti dam tedaj tretjino? To bi bilo za Ivana in za deklice razžaljivo. Semjon pa reče: Aj, saj on je neumen, ona pa je gluha, čemu jima bo premoženje? Stari mu reče na to: Kakor bo rekel Ivan. Ta pa reče: Nu zastran mene, naj vzame.

Semjon — vojak je vzel svoj delež, uravnal s tem svoje posestvo ter šel zopet carju služiti.

Taras — debeluh, si je pridobil v mestu mnogo denarja, oženil se je s hčerjo nekega trgovca, pa vse je bilo še premalo; prišel je k očetu in rekel: Daj mi moj delež. Pa stari ni hotel dati Tarasu deleža: Ti nam nisi nič pomagal, reče mu, kar imamo pri hiši, pridelal je Ivan. Tudi njemu in deklici bi ne bilo prav s teboj deliti. Taras pa reče: Zakaj mu bo neki, on je neumen; oženiti se ne more, nobena ga noče vzeti, in mutasta hčerka potrebuje ravno tako malo. Ivan reče, daj mi polovico žita in belega arabca, katerega je vender škoda za oranje.

Zastran mene, reče Ivan smeje se, jaz nimam nič zoper to. Tako je dobil tudi Taras svoj delež. Žito je odpeljal v mesto odpeljal tudi belca in Ivanu je ostala le stara kobilca, s katero je kakor prej oral in skrbel za svoje stariše.

(Dalje prihodnjic.)

Politični pregled.

Državni zbor zboruje že od 21. marca, a ni doslej še čisto nič storil. V prvi seji je bila volitev predsednika in je večina na to mesto postavila nemškega klerikalca dr. Fuchsa, prvim podpredsednikom je bil izvoljen slovenski poslanec dr. Ferjančič, drugim podpredsednikom pa rumunski poslanec Lupul. Ministerski predsednik grof Thun je novo vlado predstavil zbornici z jako nejasno izjavo, v kateri je rekel, da je njegova naloga, napraviti red v parlamentu in obnoviti nagodbo z Ogersko. Obljubil je, da bo pravičen vsem narodom in da bo skrbel za vse stanove ter vladal ustavno. Thunova izjava ni vredna piškavca oreha. O tej izjavi se je začela dolga in dolgočasna razprava. Slovanske stranke so izjavile, da bodo vlado podpirale. Tako se je izjavil tudi dr. Šušteršič, dasi Slovenci od grofa Thuna nimamo prav ničesar pričakovati. Nemške stranke so izjavile, da bodo vladi nasprotovale, dokler ne prekliče jezikovnih naredb, vendar večje stranke ne mislijo več na obstrukcijo in so se vsled tega sprle z Wolfovo in Schönererjevo stranko. V seji dne 31. marca je vlada predložila proračun za l. 1898 in je finančni minister naznanil, da hoče vlada odpraviti državne mitnice in znižati pristojbine za prepis kmetijskih posestev.

Pomnožitev mornarice. Vlada name-rava zahtevati 50 milijonov goldinarjev, da pomnoži vojno mornarico. To je zopet novo velikansko breme. Ker je pomnožitev mornarice popolnoma nepotrebna, se moramo tej nameri z vso odločnostjo ustavljati.

Nagodba. Po veliki noči predloži vlada poslanski zbornici nagodbene predloge. Teh predlog vsebina še ni natančno znana, govori in piše se pa, da bo zopet jako slaba. Za slabo nagodbo pa ne smejo slovenski poslanci na noben način glasovati. Mi bomo bralce svoj čas vestno poučili o stvari in če bi nagodba ne bila ugodna za nas, jim priporočali, naj prisilijo svoje poslance, da moraje proti nagodbi glasovati.

Hrvatska. Poštna uprava je dala po vsem Hrvatskem napraviti nove poštna nabiralnike. Ti so narejeni v madjarskih barvah in okrašeni z madjarsko krono. To je Hrvate po vsi pravici razdražilo in so vsled tega v raznih mestih te izzivajoče nabiralnike zamazali in poškodovali. Sedaj imajo sodišča seveda vse polno dela, da obsodijo „hudodelce“.

Kreta, tisti otok, radi katerega se je unela grško-turška vojska, vendar ne ostane v rokah Turčina. Avstrijski vojaki zapuste otok do 15. aprila, potem pa bodo Rusija, Angleška in Francija postavile grškega princa Jurija za guvernerja, če je to sultanu in Avstriji všeč ali ne. Žalostno, da katoliška Avstrija podpira Turčina proti kristijanom.

Kitaj. Rusija je v daljni Aziji dosegla znamenit uspeh. Dosegla je namreč, da ji je Kitajska odstopila dva velevažna pristana, Port-Artur in Taljenvan, ter dovolila zgraditi po Mandžurski veliko železnico.

Rusija je s tem prišla do odločilnega vpliva v Kitajski. Severni del ogromne Kitajske je zdaj že popolnoma v oblasti Rusije in z njim vred tudi glavno mesto Peking. Vrh tega je dobila Rusija sedaj tudi silno močoven upliv na vse azijske zadeve. Angleška se pripravlja močno na vojsko, ker je ona vsled ruske pridobitve najbolj zadeta.

Kuba. Mej Zjedinjenimi državami ameriškimi in mej Špansko je zaradi otoka Kube nastal tak razpor, da utegne mej njima priti do vojske. Ako se to zgodi, bo Španska pobita, ker se z Zjedinjenimi državami še primerjati ne more. Zjedinjene države zahtevajo, naj Španska prizna neodvisnost doslej nje lastne Kube in ji za to ponujajo 380 milijonov goldinarjev. Ako se Španska ne uda, se začne vojska.

Domače in razne novice.

(Slovenec — prvi podpredsednik poslanske zbornice.) Slovenski poslanec dr. Andrej Ferjančič je bil izvoljen prvim podpredsednikom poslanske zbornice. To je prvi Slovenec, ki se je povzel na to važno in častno mesto. Dr. Ferjančič rodil se je kot sin kmetijskih starišev v lepi vipavski dolini. Gimnazijo je obiskoval v Gorici, (kjer si je pridobil temeljito znanje italijanskega jezika, s katerim znanjem je primorskim Slovencem opetovano že koristil) jedno leto pa v Ljubljani. Pravoslavne nauke je izvršil na dunajskem vseučilišču, kjer je postal doktor l. 1875. Po dovršenih študijah se je dr. Ferjančič posvetil sodni stroki. Služboval je najprej na Dunaji, potem je prišel kot sodni pristav v Ptuj in od tod za namestnika državnega pravdnika najprej v Novomesto in potem v Ljubljano, l. 1894. pa je bil imenovan deželnosodnim svetnikom. V politično življenje je dr. Ferjančič vstopil l. 1886., ko je bil na mesto umrlega Obreze izvoljen v notranjskih kmetijskih občinah državnim poslancem. Ta okraj je zastopal do zadnjih državnoborskih volitev, pri katerih je bil izvoljen v skupini mest in trgov Kranj-Idrija-Postojna-Tržič-Radovljica-Kamnik-Lož-Vrhnika-Škofjaloka.

(„Slovanska krščansko - narodna zveza“) kakor se imenuje klub, v katerem sede tudi slovenski državni poslanci, je pridobil jednega člana. Poslanec Šuklje, kateri je bil lani iz te zveze izstopil, je sedaj vanjo zopet vstopil.

(Osebnosti.) Notarski namestnik v Slovenski Bistrici na Štajerskem dr. Alojzij Žnidarič je imenovan notarjem v Ilirski Bistrici. Župnik in dekan v Žužemberku Mihael Tavčar je imenovan častnim kanonikom. Zdravnik v Bolu v Dalmaciji dr. Pavel Lučič je imenovan okrožnim zdravnikom v Vipavi, zdravnik v Pragi dr. Adolf Wagner pa okrožnim zdravnikom v Bohinju. Okrajni zdravnik za ljubljansko okolico dr. Stanislav Sterger je imenovan višjim okrajnim zdravnikom.

(Iz Kolovrata) se nam piše: 17. dne sušca bila je pri nas volitev župana in dveh svetovalcev. Veliko veselje je zavladalo po vsej občini, ko se je izvedelo, da je voljen tukajšnjim županom vrl pristaš narodne napredne stranke Andrej Zupančič, veleposestnik v Kolovratu. Svetovalcem pa sta bila izvoljena Jožef Pirkovič in Jožef Zupančič, oba zavedna naprednjaka. Novi

župan in ves novi odbor bode imel težek posel, predno spravi zopet s pota zavoženi občinski voz, kajti zadnja leta so grozno slabo gospodarili občinski možje. Občinske volitve so bile že 9. grudna m. l., a ker so klerikalci imenitno propali, so nekateri pošteni po nasvetu nekega gospoda, kojemu je naša občina toliko mar, ko lanski sneg, in ki bi najraje vse pohrustal, kar ne pleše tako, kakor on in pristaši njegove stranke piskajo, uležile protest proti volitvam. In kaj so dosegli? Čisto nič! Pač pa so dobili vsi oni, ki so vložili protest z onim gospodom vred, akoravno jim je on k temu svetoval, dolg nos. Prav jim je, česar so iskali, to so pa dobili. Drugokrat naj ne poslušajo takih svetovalcev. Onemu gospodu pa povemo še jedenkrat: Svita se, svita, akoravno on misli, da se ne. Te volitve naj mu razjasnijo položaj. Sicer pa, škoda papirja in črnila — saj ga poznamo. Bojimo se ga pa ne! „Mi ostanemo kakor smo b'li, en'ga duha, ene krvi!“

(Iz zagorske okolice) se nam piše: Slučajno kupil sem v neki prodajalnici škatljico kolomaza, katera je bila zavita v neki časopis. Radoveden kakor sem, začnem prebirati in spoznam „Glasnik“. Bila je 5 št. z dne 20. februarja t. l. Kako pa osupnem, ko čitam nadalje, kako ta listič napada obče spoštovanega in obče čislane posestnika in oštirja R. Rozino. Gospod dopisnik, ki nosi ime znanega pevca-krilatca, pa dela sramoto svojemu imenu. Ta gospod pač jako slabo „poje“. Morda takrat, ko je pisal, ni bil dobro razporežen. No, bil pa je bolje 7. svečana, ko je ljudi vabil na ljudski shod. O, takrat je pa znal. Posebno dobro pa mu je jeziček tekkel pred cerkvijo, ko je videl, da namerava iti nekaj kmetov k Rozini, ne pa na katoliški shod. Vskliknil je: Naj le gredo, saj imamo tudi mi trde pesti. Po teh besedah je spoznat, da je g. dopisnik prišel nad nas, na boj, kakor delajo to nekateri vročekrvni vaški fantje. Škoda pač, da je gospod toli hlač potrgal po šolskih klopeh, a se je tako malo izolikal. Komur ne gre v glavo — pa mu ne gre. Ta gospod piše, da se je Rozina priklatil v Prhovec. Mi navadno pravimo, da se volkovi priklatijo, ne pa ljudje, ki so vstvarjeni po božji podobi. Rozina je v našem okolišu že nad 12 let. Bil je vedno priljubljen, ker je odkritesrčen in ne dela pod nikako krinko. Da uživa občo zaupanje, svedoči, da je bil v kolovraški občini 8 let odbornik in je tudi ud kraj. šol. sveta pod št. Jurijem. Kaj pa je bil že neki „Glasnikov“ dopisnik? Radovedni smo. — Sicer se pa ta gospod jako moti, če misli da bode on zagorske okoličane privedel v klerikalni tabor. Mi, akoravno nosimo raševino in si pridelujemo svoj bori živež s svojimi žuljavimi rokami, mi mu ne gremo na limanice. Svetujemo mu pa, naj gre včasih skrivaj mej ljudstvo, pa naj se potrudi tudi malo mej hribovce, spoznal bode, da se jako moti, ako misli, da smo na njega strani. Toraj ga vabimo — sedaj je pomlad.

(Boj proti tržaškemu škofu.) V Trstu so laški dukovniki začeli velik boj proti svojemu škofu, ker je hotel ta skrbeti tudi za slovenske vernike in je odredil nekaj postnih pridig tudi v slovenskem jeziku. Vsi judje so na nogah in napadajo škofa. Mestni svet je celo odredil, da mestna godba in pevski zbor ne bosta več sodelovala v stolni cerkvi. Ta boj je skrajna

krivičnost za Slovence. Slovencev je toliko v Trstu, da smejo zahtevati leto in dan slovenskih pridig v vseh cerkvah, a ker je prejšnji in tudi sedanji škof doslej Lahom vselej ugodil, naj je bila njih zahteva še tako krivična, se je bati, da se tudi zdaj tako zgodi.

(Furlanska značajnost.) Neki slovenski trgovec v Gorici je poslal svojega potovalca v furlanske okraje na Goriškem. Mož je hodil okoli trgovcev, županov in duhovnikov, pa ni prodal ni za krajcar. Ljudje še naslovnega lista njegovega "gospodarja niso hoteli vzeti, češ, da ne sme noben Furlan ničesar kupiti od Slovenca. To je značajnost, in le želebi bi bilo, da bi Slovenci v vsakem oziru posnemali Furlane.

(Premeten slepar.) Ljubljanska policija je prišla te dni necega Hönigmana z Male gore na Kočevskem. Mož je bil ponaredil železniški vozni listek, da bi se bil peljal na Dunaj. Ponaredil ga je bil tako dobro, da ga je bilo komaj ločiti od pravega. Hönigman je znan slepar. Lani je "priredil" romarski vlak, kateri pa ni nikdar vozil. Mož je le denar pobral. Obsojen je bil za to tri mesece v ječo.

(Morilec svojega tasta in svoje tašče.) Mariborsko okrožno sodišče je v torek izreklo prvo obsodbo na smrt. Obsojenec je 47letni posestnik Fran Vračko, po domače Maček, iz Poličke vasi. Vračko je v noči od 12. na 13. decembra m. l. na grozovit način umoril svojega tasta Josipa Ferlina in svojo taščo Marijo Ferlinc. Vračko je zapravljiv človek in je bil že dvakrat kaznovan radi tatvine. S tastom in s taščo se ni dobro razumel. Tast je malo časa pred smrtjo izjavil, da Vračkotu in njegovi ženi ničesar ne zapusti, ampak da dobe vse premoženje Vračkotovi otroci. Vračko je bil tastu dolžan tudi 180 gold. Vse to ga je napotilo, da je tasta in taščo umoril. Prišel je skrivaj v hišo in ju napadel, ko sta ležala v postelji. Preklal jima je glavi s sekuro in jima vrat skoro popolnoma prerezal, potem pa iz skrivnega predala v omari ukradel ves denar, kar ga je imel Ferlinc. Vračko in njegova žena sta s tastom in s taščo vsak dan občevala, a šele pet dni po umoru je Vračko naznanil županu, da pogreša tasta in taščo. Vračkova žena je najbrž vedela za umor svojih starišev, če tudi se hudodelstva ni direktno udeležila. Njo je sodišče sokrivde oprostilo, morilca pa obsodilo na smrt.

(Oddaja bikov.) Deželni odbor kranjski odda pod običajnimi pogoji tudi letos več bikov. Prošnje je vložiti do 6. aprila.

(Cestni odbor vipavski) je izvolil svojim načelnikom vrlega narodnjaka, posestnika in župana v Šturju, gospoda Fr. Šaplo.

(Detomor.) Franica Podlesnik na Studencu pri Igu je dne 23. aprila vrgla novorojeno dete v ribnik, kjer je utonilo. Brezsrčno mater so orožniki prijeli in jo izročili sodišču.

(Samomor.) Fran Škof, vojak pri domobrancih v Ljubljani, doma iz Cerovega loga v brusniški občini, se je dne 26. m. m. na stranišči domobranske vojašnice obesil.

(Trojčke) in sicer same deklice je povila dne 30. m. m. žena Martina Tomažiča, občinskega sluga v Tržiču.

(Požari.) V Tehovcu pri Medvodah je pogorelo 12 oralov gozda. Zažgalje 14 leten fant. Na Reki je strela udarila v pristansko

skladišče in je užgala. V skladišču je bilo vse polno blaga. Škoda znaša nad milijon goldinarjev.

(Žganje ga je ubilo.) V nedeljo so našli ljudje v gozdu mej Krašnjo in Vrbo 29letnega posestniškega sina Fr. Kompalška iz Krašnje mrtvega. Kompalšek je dan poprej popival v neki krčmi in si toliko žganja privoščil, da je na potu na Vrh obležal in umrl.

(Čuden sneg.) Pred kratkim se je pripetila v jednom najbolj južnem kotu Koroške čudovita prikazen. Okrog Rablja snežilo je od pustnega torka do 10. m. m., neprestano. Dne 7. marca so celo začele padati nežno rožaste snežinke tako, da so bila v kratkem času vsa tla potreseha z rudečkastim snegom, pozneje pa je snežilo rujavkasto. Pobarvan sneg je ležal približno 8 centimetrov visoko. Precej rujavkastega snega padlo je tudi na Predilu. Skoro neverjetni sneg je pokrival zemljo tja do Trbiža. Praznoverni ljudje pripisujejo tem redkim naravnim prikaznim različen pomen.

(Koliko ladij se je zgubilo l. 1897.)

Iz neke statistike posnamemo, da se je leta 1897 izgubilo skupno 950 jadrnic in sicer: 247 norveških, 182 ameriških, 138 francoskih, 74 švedskih, 72 nemških, 48 danskih, 40 italijanskih, 38 ruskih, 26 holandskih, 19 avstrijskih, 8 čilskih, 7 portugalskih, 7 grških, 7 španskih, 6 brazilskih, 5 turških, 5 havajskih, 3 ameriške, 3 argentinske, 2 nikaraguanski in 3 japonske. Parnikov pa skupno 297 in sicer: 155 angleških, 25 francoskih, 24 norveških, 18 nemških, 10 španskih, 9 avstrijskih, 9 holandskih, 8 japonskih, 7 švedskih, 7 ameriških, 6 belgijskih, 4 čilski, 4 danski, 3 ruski, 3 brazilski, 1 portugalski, 1 mehiškanski, 2 grška in 1 havajski.

(Proti jetiki.) Za nobeno boleznijo ne pomrje toliko ljudi, kakor za tuberkulozo ali za jetiko. Že od nekdanj se trudijo zdravniki, da bi našli kako vspešno sredstvo proti tej najgroznejši morilki človeškega rodu. Za Kochom se je oglasilo še mnogo drugih slavnih zdravnikov notranjih boleznij s svojimi pripomočki. Sedaj pa so zdravniki sklenili, da priredé v Parizu poseben shod, na katerem se bodo bavili od 27. julija do 2. avgusta samo z vprašanjem, kako omejiti silno moč in obupno naraščanje jetike. Dal Bog mnogo vspeha!

(Najdaljši nosovi odlikovani.) Dolg ali velik nos se ne smatra nikjer za okras obraza, zlasti tedaj ne, ako je nos rudeč ali celo vijolčast ter z izrastki obdarjen. V Milanu pa so priredili nosno konkurenco. V hôtelu pri "porta Vittoria" se je na poziv odbora sešlo 40 konkurentov z največjimi nosovi najrazličnejših oblik in barv. Prvo darilo je dobil neki svečar iz Benetk, čegar nos ima obliko turške sablje, drugo darilo pa neki brivec iz Milana. Po premiranju so imeli "nosovci" sijajen banket.

(Žaljenje Velikanstva na Kitajskem.) Pisatelj Wongtzi, kateri je v nekem svojem spisu omenil še živeče člene cesarske rodovine, (kar je pa na Kitajskem strogo prepovedano), je bil obsojen vsled tega "strašnega zločina" na smrt. Sodba je došlo, da je njegovo telo razkosati na štiri dele. Cesar ga je pa v toliko "pomilostil", da mu je dovolil umreti pod mečem. Toda to še ni zadoščalo; pol leta po Wongtzijevi smrti so morali tudi njegovi otroci radi neodpustljive očetove pregrehe umreti. Čudni nazori in čudne razmere vladajo vsekakor na Kitajskem!

(Mož svoje matere.) V Bodoulaku na Ogerskem je izginil pred več leti kmetu Pakuczu 3letni sinček, katerega niso mogli nikjer najti. Pred tremi leti pa je prišel v Bodoulak lep kmetski fant ter vstopil kot hlapec v službo k Pakucziju. Ko je kmalu na to gospoder umrl, poročil se je hlapec z njegovo še vedno čedno gospodinjo. Pred

kratkim pa je umrla neka žena, katera je izpovedala na smrtni postelji, da je ona ukradla dečka ter ga dala v tujem kraju kakor svojega otroka vzgojiti; pozneje mu je ona preskrbela pri Pakucziju službo in ona je posredovala, da se je hlapec v Pakuczijevo vdovo, s svojo materjo poročil. Vse to pa je storila iz osvete; ljubila je namreč Pakuczija, on pa se ni zmenil za njo. Ko je nesrečna mati žena lastnega sina, to izvedela, se je na grobu svojega prvega moža zastrupila, nje sin in drugi soprog pa je izginil brez sledu.

(Bog se jih je — „zbal!“) V neki južnoameriški občini so nedavno trpeli več tednov trajajočo sušo. Vse je usihalo, živina je poginila in ljudje so morali piti samo vino in pivo. To zadnje sicer ni posebna nesreča, toda niti umivati se niso imeli s čim. Vse molitve in procesije niso pomagale nič. Tedaj pa je sklenil na svoji izredni seji občinski svet: Občani naj, ako še 8 dnij ne bo dežja, nič več ne molijo. Ako niti 8 dnij potem ne bo deževalo, se razbije župna cerkev, ako pa še 8 dnij za tem ne bo dežja, pobijejo župnika in kapelana. Ta občinski sklep so nabili kot razglas na županovo hišo. In glej! Jedva so minili 4 dnevi po tej znameniti seji občinskega sveta, ko je začelo hudo deževati in je deževalo več dnij skupaj. Obč. svet je bil radi tega kaj ponosen, saj je preverjen, da se je „zbal“ Bog njegove grožnje. Tepci!

(Lakota v Posavini.) Kako velika lakota vlada v Posavini, dokazuje dejstvo, da prodajajo ljudje celo najpotrebnejše perilo, posteljnino, obleko, samo da si morejo kupiti jela. Vlada pa se za take razmere kar nič ne zmeni. V Brodu ob Savi se je ustanovil odbor, ki pobira milodare, brezsrčna vlada pa je odkazala, da mora odbor, če da komu kako podporo, odtrgati vse, kar je dotičnik dolžan na davkih.

(Imenitna iznajdba.) Poljak Szečanik je iznašel nov električen aparat, ki je prav tolike važnosti kakor telegraf in telefon, namreč telektroskop. S tem aparatom bo možno prenašati brzopotno fotografije. Tako n. pr. bode vtaknil urednik v Ljubljani v aparat prvo stran "Rodoljuba", urednik Y. v Pragi pa jo bode — čital.

Začasna pravila gospodinske šole c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

(Konec.)

Vsaka učenka mora vsako četrtletje naprej plačati za stanovanje, hrano, kurjavo in svečavo. Pouk je brezplačen.

Učni red: Verouk (2 uri na teden). Vzgojeslovje. Pogoji za ugoden telesni in duševni razvoj otrok. Temelji dobre vzgoje (1 uro na teden). Spisje. Pisanje pisem in gospodarskih spisov (2 uri na teden). Računstvo. Štirje glavni računski načini s celimi števili, z navadnimi in desetinskimi drobci. Meterska mera in uteži. Vaje v računjanju na pamet (2 uri na teden). Gospodinjstvo. Kurjava in kurivo, svečava (razsvetljava), voda, tolšča (mast) in olje, moka, kruh in peka, zelenjave, dišave, gobe, sadje, sadni sokovi, kis, sol, med in vosek, hranjenje jajc, klanje, izdelovanje klobas, soljenje in prekajanje, hranjenje mesa, jedilnica (shramba), pripravlanje jedil. Izdelovanje, varovanje in hranjenje perila, ravnanje z obleko. Izdelovanje obleke. Pranje in snovi, ki so pri pranju potrebne. Sušenje, valjanje, škrobljenje in likanje (4 ure na teden). Mlekarstvo. Ravnanje z mlekom, izdelovanje surovega masla in sira (2 uri na teden). Gospodinjstvo knjigovodstvo. Beleške, potrebne v gospodinjstvu in mlekarstvu, mlečni zapisnik, zapisnik za živino, proračuni (1 uro na teden). Živinoreja. Osnovni pojmi o hranitvi domačih živalij. Razna krmila in njih pripravlanje. Pijača, sol. Pokladanje krme. Vzgoja in oskrbovanje goveje živine, prašičev in perutnine (2 uri na teden). Skrb za bolne živali. Sredstva s katerimi se boleznimi preprečijo,

oskrbovanje bolnih živalij, kužne bolezni (1 uro na teden). Vrtnarstvo. Razdelitev vrta. Vzgojanje zelenjadi in cvetic. Sajenje in oskrbovanje sadnega drevja. Hranenje in varovanje pred pokvarjenjem sadja in zelenjadi, sušenje sadja. Pripravljanje sadnega mošta. Najvažnejši škodljivci v sadjarstvu in vrtnarstvu (1 uro na teden). Zdravoslovje in ravnanje z bolniki. Vpliv hrane, obleke in stanovanja na zdravje, ravnanje z bolniki (1 uro na teden). V hiši: Vodstvo notranjih del. kruha in peka, klanje, soljenje in prekajanje (sušenje) mesa, sušenje in konserviranje sadja, hranjenje zelenjadi, ravnanje z debelim in tenkim perilom, pranje, šivanje ročno in na stroju. V hlevu: Krmljenje in oskrbovanje govedi, prašičev in perutnine. V mlekarstvu! Molža, ravnanje z mlekom, izdelovanje surovega masla in sira. Na vrtu: Vzgojanje in oskrbovanje zelenjadi, potrebe v gospodinjstvu.

Da se učenke nauče praktičnih del, se razdele na dva oddelka. En oddelek navaja voditeljica, drugi pa učiteljica za mlekarstvo. Deklice v prvem oddelku se bavijo s kuho, s peko, s pranjem, s šivanjem in z drugimi hišnimi opravili; deklice v drugem oddelku krmijo in oskrbujejo živino in se pečajo z mlekarstvom. Pri vsakem oddelku ostanejo dekleta po

jeden mesec in potem se zamene. Dela na vrtu izvršujejo učenke skupno.

Zastopniki c. kr. kmetijskega ministertva in deželnega odbora ter tudi kuratorij se lahko mej letom prepričajo o uspehu pouka in naroče, da se prirede skušnje.

O Božiču in o Veliki noči dobi vsaka učenka izpisek iz razrednice, v katerem so vpisani dosedanji učni uspehi; konci leta pa dobi vsaka učenka spričevalo, v katerem je označen uspeh v posameznih predmetih.

Tržne cene v Ljubljani

30. marca 1898.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	12 80	Špeh povejen, kgr.	70
Rež, "	9 20	Surovo maslo, "	84
Ječmen, "	8	Jajce, jedno	2
Oves, "	7 50	Mleko, liter	10
Ajda, "	9 20	Goveje meso kgr.	64
Proso, "	7 50	Telečje " "	66
Koruza, "	6 60	Svinjsko " "	70
Krompir, "	3 80	Koštrunovo " "	40
Leča, "	14	Piščanec	60
Grah, "	15	Golob	18
Fižol, "	12	Seno, 100 kilo	1 78
Maslo, kgr.	94	Slama, " "	1 78
Mast, "	76	Drva trda, 4 metr.	7
Špeh svež, "	66	" mehka, 4 "	4 80

Loterijske srečke.

Gradec, 18. marca.	64, 30, 32, 46, 89.
Linc, 26. marca.	33, 78, 38, 24, 41.
Brno, 23. marca.	8, 26, 36, 55, 61.
Dunaj, 19. marca.	47, 51, 16, 44, 25.
Trst, 26. marca.	9, 36, 83, 15, 12.
Praga, 30. marca.	80, 32, 25, 2, 58.

Cukerin

350krat sladkejši od cukra, kos 2 kr.

Cukerin

180krat sladkejši od cukra, kos 1 1/2 kr.

Cukerin

v malih pastilkah, kos 1 kr.

Pošiljam najmanje 100 kosov proti povzetju.

Jindrich Vojtech,
Nusle-Praga.

Trgovcem velik rabat.

Stotocero
druzin vsak dan
posebno
rado pije

Živijo!

Kathreiner-Kneippovo sladno kavo

Prosta zdravju škodljivih snovi bobove kave ima odno Kathreiner-Kneippova sladna kava te dišavo in prijetni okus. Ker pospešuje tek in je lahka prebavljiva, se Kathreiner-Kneippova sladna kava izkazuje že leta jednako dobro za odrasla in otroke. Z ozirom na zdravje in varnost bi pristna „Kathreinerjeva“ kava ne smela nedostajati v nobenem gospodinjstvu.

Svari se pred ničvrednimi ponaredbami.

Zarezano strešno opeko

(Strangfalz-Dachziegel)

prešano opeko za zid
navadno opeko za zid

ponujata

po izdatno znižanih cenah

Knez & Supančič

tovarna za opeko v Ljubljani.

Vizitnice

priporoča

„Národna Tiskarna“.